

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14CoCsp/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122350395
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6122350395.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. v sporovej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpeného: Remedium Legal, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX D., zastúpenej: LEGALINK s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Mlynské nivy 53, Bratislava – mestská časť Ružinov 821 09, IČO: 50 990 365, o zaplatenie 16.042,44 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. KK-1Csp/33/2022-170 zo dňa 12 septembra 2023, takto

rozhodol:

Odmieťa odvolanie proti výroku I., ktorým súd prvej inštancie zmenu žaloby v zmysle podania doručeného súdu dňa 30.5.2023 nepripustil.

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o zamietnutí žaloby a vo výroku III. o náhrade trov konania.

Žalovaná má vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom zmenu žaloby v zmysle podania doručeného súdu dňa 30.5.2023 nepripustil. Žalobu zamietol. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania mal za ustálené, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere „otp REFINANC exprese“ zo dňa 27.2.2018 uzavretej medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu bol žalovanej poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 20.100,- eur. Žalovaná právnemu predchodcovi žalobcu mala uhradiť sumu poskytnutého úveru v celkovej sume 24.881,69 eur v 96 mesačných splátkach vo výške 261,46 eur. V zmluve bola dohodnutá výška úrokovej sadzby 5,50 %, RPMN 5,70 % ročne, splatnosť prvej mesačnej splátky dňa 15.4.2018. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 15.2.2026. Listom zo dňa 13.10.2020 právny predchodca žalobcu žalovanú upozornil na jej omeškanie s úhradou splátok ako aj na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Dňa 12.11.2020 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávky bola pohľadávka tvoriaca predmet sporu ku dňu 23.8.2021 postúpená na spoločnosť žalobcu.

3. Na takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 657, § 524 ods. 1, § 526 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2 ods. 8, § 2, § 9 ods. 1, ods. 2, § 7, § 11 ods. 2, § 17 ods. 1 písm. a), písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

(ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“) a konštatoval, že zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou. Na právny vzťah je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z.z..

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu pri uzatváraní úverovej zmluvy porušil svoju povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Právny predchodca formálne zisťoval od spotrebiteľa údaje potrebné pre posúdenie jeho bonity a za tým účelom si zabezpečil aj podklady z príslušných registrov, avšak pri ich hodnotení postupoval neodborne bez náležitej starostlivosti. Žalovaná správne poukázala na výstup z registra SRBI, kde v tejto úverovej správe je CB skóre žalovanej hodnotené číslom 1 pre vysoký počet aktívnych zmlúv. V tom čase mala žalovaná 3 splátkové úvery, 1 nesplátkový úver a 4 kreditné karty. Mesačné úverové zaťaženie v prípade žalovanej predstavovalo sumu 1.248,- eur. Z potvrdenia o výške príjmu žalovanej, vyplýva že počas štyroch zo šiestich sledovaných mesiacov mala príjem od 1.145,- eur do 1.194,- eur, čo znamená, že príjem žalovanej nedosahoval ani len výšku predpísaných mesačných úverových splátok. Nezohľadnenie uvedených skutočností a poskytnutie úveru žalovanej za tejto situácie nemožno hodnotiť ako postup s odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity spotrebiteľa. Postup veriteľa s odbornou starostlivosťou pritom znamená nielen formálne zistenie predpísaných údajov, aby sa tieto stali obsahom zmluvy, ale ich náležité posúdenie v rámci svojich odborných kapacít, ktoré sa u veriteľa, ako osoby ktorá koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti, predpokladajú. Vzhľadom na uvedené možno skonštatovať, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno ohľadom jeho postupu s odbornou starostlivosťou pristupovať ku skúmaniu schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver, čím porušil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 7 zákona č. 129/2010 Z.z.. Jedným z právnych následkov postupu veriteľa pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy, kedy veriteľ vo vzťahu k schopnosti spotrebiteľa splácať úver nepostupoval s odbornou starostlivosťou je, že veriteľ v takýchto prípadoch nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Uvedená situácia nastala aj v tomto prípade. Žalobca tak nebol oprávnený dňa 12.11.2020 úver predčasne zosplatiť. Vyhlásenie o predčasnej splatnosti tak bolo pre rozpor so zákonom neplatným právnym úkonom, a úver bol a je aj naďalej platný, pričom konečná splatnosť doposiaľ nenastala, keďže podľa zmluvy je dohodnutá až na deň 15.2.2026. Právny predchodca žalobcu tak postúpil pohľadávku na aktuálneho žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávky dňa 23.8.2021, teda v čase kedy úver ešte nebol splatný a pohľadávka, ktorá bola predmetom postúpenia bola nezrelou pohľadávkou. Podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách postúpenie nezrelej pohľadávky je postúpením neplatným.

5. Zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky upravuje (od 1.1.2009) § 92 ods. 8 Zákona o bankách (do 31.12.2008 to bol § 92 ods. 7 tohto zákona). S poukazom na vykonané dokazovanie, keďže vyhlásenie o predčasnej splatnosti úveru bolo neplatným právnym úkonom a to pre rozpor so zákonom, kedy v prípade nesplnenia povinnosti veriteľa postupovať s odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity spotrebiteľa veriteľ následne nemôže úver predčasne zosplatiť, podľa zákona o bankách nebolo vylúčené postúpenie len tej časti pohľadávky, ktorá už splatná bola. Ustanovenie § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch vylučuje postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského úveru pred termínom jej konečnej splatnosti, resp. ešte predtým ako veriteľ úver predčasne zosplatiť. Nakoľko vyhlásenie o predčasnej splatnosti úveru ako bolo uvedené vyššie, pre rozpor so zákonom je neplatným právnym úkonom a konečná splatnosť úveru nastane až 15.2.2026, postúpenie tejto pohľadávky rovnako odporuje zákonu a preto je potrebné postúpenie pohľadávky voči žalovanej považovať za neplatné. Súd preto žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol, nakoľko nebola preukázaná aktívna vecná legitimáciu žalobcu na súdne uplatnenie tvrdenej pohľadávky.

6. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že vzhľadom na úspech žalovanej v konaní v celom rozsahu, súd žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške týchto trov rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

7. Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca, ktorý namietal nesprávne právne posúdenie, nesprávne skutkové zistenia, ku ktorým dospel súd na základe vykonaného dokazovania a nesprávny

procesný postup, ktorým súd žalobcovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práve v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca namietal, že súd neprihliadol na podanie žalobcu zo dňa 30.5.2023 o skúmaní bonity a zmene žaloby. Žalobca reagoval na vyjadrenie žalovanej zo dňa 24.4.2023 v rámci prostriedkov procesného útoku podaním zo dňa 28.5.2023, ku ktorému priložil aj relevantné dôkazy o skúmaní bonity žalovanej. Žalobca svoj žalobný návrh nerozširoval po kvantitatívnej alebo kvalitatívnej stránke a nesledoval svojimi podaniami určitú podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností. Podanie žalobcu zo dňa 28.5.2023 treba preto podľa jeho názoru považovať za doplňujúce skutočnosti, odôvodňujúce ním uplatnený nárok, postúpenú pohľadávku postupcom, majúcom právny základ v spotrebiteľskej zmluve o splátkovom úvere (pozri R 38/1999).

8. Žalobca ďalej v podanom odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom v otázke skúmania bonity podľa ust. § 7 zákona č. 129/2010 Z.z.. Opätovne poukázal na dokumenty ohľadom skúmania bonity – dopyt do úverového registra a dopyt do Sociálnej poisťovne, ktorý už je súčasťou spisu. V tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že bol vykonaný dopyt v čase posudzovania bonity a podpisu zmluvy, teda 27.2.2018, dopyt bol vykonaný dňa 21.2.2018, t. j. v čase predzmluvných vzťahov pred uzatvorením samotnej zmluvy. Zároveň žalovaná v žiadosti o úver deklarovala svoje čisté príjmy a zároveň neuvádzala žiadne ďalšie výdavky. Existujúce záväzky spotrebiteľa veriteľ overil dopytom do úverového registra dňa 21.2.2018. Mesačné úverové zaťaženie v tomto prípade predstavovalo sumu 1.248,- eur. Pri výpočte DSTI teda veriteľ počítal s mesačným úverovým zaťažením vo výške 1.176,46 eur (202,- + 386,- + 122,- + 205,- + 261,46) Žalovaná v žiadosti o úver deklarovala, že je zamestnaná u zamestnávateľa A. E. F. G. F., na dobu neurčitú a čistý priemerný príjem za posledné tri mesiace poberala vo výške 1.607,06 eur. Tento príjem bol overený nezávislým dopytom do Sociálnej poisťovne v súlade s ust. § 5 ods. 5 písm. g) Opatrenia, ktorý žalobca priložil v prílohe, pričom veriteľ overoval príjem vo výške 2.128,- eur (hrubý príjem). V rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy životné minimum žalovanej, nakoľko žalovaná v žiadosti neuviedla žiadne vyživované dieťa. Rodinný stav uviedla ako rozvedená. Životné minimum na členov domácnosti spotrebiteľa ku dňu poskytnutia úveru bolo teda vo výške 199,48 eur. Výsledok DSTI bol 0,84. Podľa § 2 ods. 5 Opatrenia sa ukazovateľ schopnosti splácať úver nesmel ku dňu uzavretia úveru prekročiť hodnotu 0,85.

9. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal ani so skutočnosťou, že novo poskytnutým úverom, ktorý je predmetom tohto konania, bol refinancovaný spotrebný úver s mesačnou splátkou 333,- eur. Z novo poskytnutého úveru vznikla spotrebiteľovi nižšia mesačná splátka vo výške 261,46 eur. Z uvedeného je zrejmé, že veriteľ pred poskytnutím spotrebiteľského úveru nielenže konal s odbornou starostlivosťou, ale ani hrubým spôsobom neporušil povinnosti v zmysle ust § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., keďže mal vedomosť o celkovej zadlženosti žalovanej - záväzkoch, ktoré boli refinancované poskytnutým úverom, ale aj o mesačných nákladoch na ich splácanie, ktoré boli po refinancovaní menšie. Veriteľ tak pri poskytnutí úveru konal v súlade s ust § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. a skúmal bonitu žalovanej, výsledkom ktorej bolo poskytnutie úveru na refinancovanie predošlých záväzkov žalovanej. Žalobca na základe nielen vyššie uvedených skutočností považuje napadnuté rozhodnutia z hľadiska viacerých nedostatkov vyplývajúcich z jeho odôvodnenia za zmatečné, nepreskúmateľné a nemajúce oporu v zákonných ustanoveniach. Žalobca je názoru, že súd konal v rozpore s ust. § 220 ods. 2 CSP, nakoľko v prípade správneho posúdenia veci a aplikácii zákonných ustanovení v ich vzájomnej a logickej súvislosti, by nemohol okresný súd dospieť k právnomu záveru, ktorý vyjadril vo svojich výrokoch. Žalobca má preto za to, že takýmto nesprávnym procesným postupom súd žalobcovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania.

10. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná. Uviedla, že sa plne stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie v odôvodnení bodu 35. rozsudku, nakoľko podľa jej názoru správne právne vyhodnotil konanie žalobcu (jeho právneho predchodcu) ako v rozpore s odbornou starostlivosťou. Ustanovenie § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. má demonštratívny charakter. Tento charakter vyplýva priamo z jeho doslovného znenia „...pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.“ Ak však nastane situácia, kedy veriteľ za účelom dosiahnutia zisku nezohľadní zásadné okolnosti, ktoré podstatným spôsobom bránia uspokojeniu jeho pohľadky, nemôže takéto konanie požívať právu

ochranu. Uvedeným príkladom je práve situácia, keď veriteľ „schváli“ úver klientovi, ktorého celkové úverové zaťaženie prevyšuje jeho príjmy. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie oprávnenou osobou (§ 359 v spojení s § 362 ods. 1 CSP) preskúmal rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu proti výroku II. a III. nie je dôvodné a odvolanie proti výroku I. nie je prípustné.

12. Žalobca v reakcii na vyjadrenie žalovanej k ním podanému odvolaniu zotrval na uplatnených odvolacích dôvodoch. Do pozornosti dal závery z rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach 2CoCsp/18/2020 z 24.9.2021, 2CoCsp/21/2023 zo 14.12.2023, Krajského súdu v Prešove 25CoCsp/2/2023 z 31.10.2023, Krajského súdu v Trenčíne 19CoCsp/13/2022z 28.9.2022 a Krajského súdu v Nitre 12CoCsp/25/2021 z 8.2.2022.

13. Žalovaná v stanovisku k vyjadreniu žalobcu poukazuje na dôvod, pre ktorý súd prvej inštancie žalobu zamietol. K možnosti právneho úkonu o zosplatnení úveru uviedol, že pri realizácii tohto úkonu by nemala vzniknúť žiadna pochybnosť, pre ktorú splátku vyhlásil mimoriadnu splatnosť.

14. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

15. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov proti výroku o zamietnutí žaloby v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

17. Vo veci samej sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie dostatočným, jasným, zrozumiteľným a výstižným spôsobom vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Podrobným spôsobom objasnil, na základe akých skutočností a na podklade akej právnej úpravy vec právne posúdil. V nadväznosti na uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné opakovať, resp. dopĺňať rozhodnutie súdu prvej inštancie. Len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uvádza:

18. V danom prípade odvolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak súd síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie, pokiaľ ide o zamietnutie žaloby, na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkového stavu vyvodil správne právne závery.

19. Podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa

poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

20. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

21. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzatvorením zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

22. Podľa čl. 26 preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

23. Dodržanie takýchto hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti upravenej v článku 8 Smernice 2008/48 preveriť pred uzatvorením zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa posudzoval Súdny dvor Európskej únie v rozsudku LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12) z 27. marca 2014 a vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka vyslovil, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabilala alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri body 52. a 53. tohto rozsudku a body 64. a 65. rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. proti Kláre Bíróovej).

24. Zatiaľ čo ustanovenie § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch zakotvuje povinnosť veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver na základe relevantných a aktuálnych informácií, § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch ustanovuje, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciu cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti.

25. Berúc do úvahy uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver aj napriek tomu, že nemal hodnovernými dokladmi preukázané výdavky na živobytie a tým zodpovedanú otázku, či žalovanej zostáva dostatok peňažných prostriedkov na splácanie úveru. V dôsledku takéhoto formálneho a odbornej starostlivosti nezodpovedajúceho postupu právneho predchodcu žalobcu nedošlo k dostatočnému overeniu bonity žalovanej.

26. K namietaným nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd konštatuje, že súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti (relevancia vo vzťahu k zisťovaným skutočnostiam), zákonnosti (a to z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania) a pravdivosti (hodnovernosť zdroja). Po „individuálnej selekcii“ následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti (pri tomto hodnotení už pravdivosť dôkazu posudzuje aj v súvislosti s prípadným rozporom s inými dôkazmi). K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

27. Pri posudzovaní platnosti spotrebiteľskej zmluvy sa všeobecné súdy musia zaoberať celkovou vyváženosťou práv účastníkov zmluvy a vychádzať z princípu ochrany spotrebiteľa ako jedného z kľúčových princíпов súčasného občianskeho práva. Opačný postup vedie k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručenému článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. (nálež Ústavného súdu Českej republiky z 1. novembra 2016, č. k. I.ÚS 913/16)

28. Odborná starostlivosť je vyššia forma starostlivosti ukladaná osobám s určitými profesionálnymi schopnosťami za účelom dosiahnutia dôležitých cieľov. Dodávateľ tak musí v úzkej súčinnosti s klientom urobiť chcieť – nechcieť audit domáceho rozpočtu klienta a jeho pozornosti nesmie ujsť nepreukázanie príjmov a výdavkov zo strany klienta a nepravdivá informácia o jeho už existujúcom úverom zaťaženi.

29. Právny predchodca žalobcu existujúce záväzky spotrebiteľa v danom prípade overil dopytom do úverového registra dňa 21.2.2018, z ktorého bolo zistené, že spotrebiteľ mal v čase poskytnutia úveru existujúce záväzky s mesačným úverovým zaťažením vo výške 1.248,- eur (č.l. 119 spisu). Novo poskytnutým úverom, ktorý je predmetom tohto konania bol refinancovaný spotrebný úver s mesačnou splátkou 333,- eur, z novo poskytnutého úveru vznikla spotrebiteľovi mesačná splátka vo výške 261,46 eur. Príjem spotrebiteľa bol overený dopytom do Sociálnej poisťovne a čistý priemerný príjem za posledné tri mesiace bol vo výške 1.607,06 eur. Zo žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru vyplýva, že spotrebiteľka je rozvedená, počet nezaopatrených detí v spoločnej domácnosti a počet plnoletých osôb v spoločnej domácnosti uvádzala 0, trvalé bydlisko má uvádzané v nehnuteľnosti vo vlastníctve rodičov, jej korešpondenčná adresa D. XX, H., miesto výkonu práce H. XX, H..

30. Pokiaľ žalobca poukazuje na priemerný čistý príjem žalovanej vo výške 1.607,06 eur, s týmto nie je možné sa stotožniť. Žalobca na č.l. 135 spisu predložil Potvrdenie o výške príjmov zo závislej činnosti žalovanej, z ktorého plynie, že žalovanej čistý príjem za posledné tri mesiace bol priemerne 1.607,06 eur, a to však so započítaním variabilnej zložky mzdy, odmeny od 0 – 2.100 eur vyplácanej štvrťročne, ktorú nemožno považovať za nárokovateľnú. Podľa uvedeného intervalu výšky odmeny vyplácanej zamestnávateľom štvrťročne je zrejmé, že výška odmeny môže byť maximálne 2.100,- eur, ale môže byť aj vo výške 0,- eur. Výška čistého príjmu žalovanej za 6 mesiacov sledovaného obdobia bola za mesiac 08/2017 – 1.145,39 eur, 09/2017 – 2.883,60 eur, 10/2017 – 1.168,17 eur, 11/2017 – 1.166,07 eur, 12/2017 – 2.460,56 eur a za mesiac 01/2018 – 1.194,57 eur.

31. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že veriteľ v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalovaného ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1, v spojení s § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno, že by jeho právny predchodca zisťoval a vyhodnotil dostatočným spôsobom príjem žalovanej pred uzavretím zmluvy o úvere. Žalobca podobne neuniesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o skúmanie výdavkov žalovanej pred uzavretím tejto zmluvy. Žalobcom predložený dopyt do úverového registra sa týkal len úverovej zaťaženosti žalovanej vo vzťahu k právnomu predchodcovi žalobcu OTP banka, a.s.. Navyše skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je ani dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať aj o pôžičky súkromné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Zo žalobcom predložených listín jednoznačne vyplýva, že záväzky žalovanej v čase podania Žiadosti o úver, dňa 21.2.2017 jednoznačne prevyšovali jej príjem. Okrem toho, že žalobca neskúmal žiadne bežné výdavky žalovanej ako sú strava, doprava, ošatenie, telefón a pod., vôbec nebral do úvahy ani náklady na bývanie, keďže zo Žiadosti o úver jednoznačne vyplýva, že žalovaná žije a pracuje v H., pričom trvalý pobyt má evidovaný u rodičov, v C.. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Nič na tom nemení

ani skutočnosť, že ide o refinancovanie úveru poskytnutého VÚB bankou, a.s. vo výške 20.100,- eur. Právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver vo výške 20.100,- eur, avšak celková čiastka, ktorú žalovaná musí zaplatiť je 24.881,69 eur. Žalobca síce novým úverom znížil predchádzajúcu splátku vo výške 333,- eur na 261,46 eur mesačne, avšak zároveň zvýšil jej úverovú zaťaženosť o ďalších cca 4.700,- eur.

32. Pri overovaní bonity žalovanej nemal právny predchodca žalobcu k dispozícii údaje o výdavkoch žalovanej, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní žiadosti žalovaného o úver nemal k dispozícii všetky relevantné údaje. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (právny predchodca žalobcu) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta (žalovaného). Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa.

33. Odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie konštatuje, že právny predchodca žalobcu skúmal iba príjem žalovanej a jej úverové zaťaženie, vôbec neskúmal výdavky na bývanie, dopravu, domácnosť. Výdavky spotrebiteľa nepredstavujú iba splátky úverov.

34. Súd prvej inštancie v závislosti od uvedeného správne dospel k záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru a to s poukazom na § 11 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a teda predčasné zosplatnenie úveru vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon veriteľa s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. Odvolateľom uvádzané rozhodnutia odvolacích súdov (vo vyjadrení k stanovisku žalovanej k jeho odvolaniu) sa zaoberajú ďalšími dôvodmi pre zosplatnenie úveru i postupmi veriteľov, ktoré musia predchádzať samotnému zosplatneniu (doručenie výzvy, upozornenia, identifikácie mesačnej splátky a pod.). V tejto veci je však relevantným to, či veriteľ mal vôbec oprávnenie privodiť záver o okamžitom zosplatnení úveru.

35. Pokiaľ nebola platne vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, nie je možné urobiť záver o tom, že úver bol splatný. Keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatný celý úver, pôvodný veriteľ nebol oprávnený postúpiť svoju pohľadávku z úveru v celosti inému subjektu. Z ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách vyplýva, že predmetom postúpenia sú len pohľadávky zo strany banky, resp. ich časť, ktoré sú už splatné. V prejednávanom prípade bola teda rozhodujúcou otázkou neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. môže byť banková pohľadávka alebo jej časť postúpená, ak je splatná, a to až po predchádzajúcej písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené omeškanie dlžníka so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru NBS ako centrálnej banky. Následkom postúpenia pohľadávky, ohľadne ktorej cesia podľa § 525 Občianskeho zákonníka alebo podľa špeciálnych predpisov nie je dovolená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadne ktorej to zákon zakazuje alebo ohľadne ktorej postúpenie podmieňuje splnením zákonných podmienok, ktoré splnené neboli, ide o cesiu neplatnú od počiatku - ex tunc a jej neplatnosť nemožno zhojiť. Z uvedeného dôvodu v týchto prípadoch nemožno vôbec hovoriť o platnej cesii a postupca zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na postupníka neprechádza pre neplatnosť zmluvy.

36. Nakoľko žalobca nepreukázal, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia v právnom vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok, lebo nepreukázal platné postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy z banky na nebankovú spoločnosť, teda svoju aktívnu vecnú legitimitáciu v konaní, súd prvej inštancie žalobu zamietol.

37. Žalobca v podanom odvolaní namieta výrok č. I., ktorým súd prvej inštancie považoval ním predložené doplňujúce skutočnosti, ako reakciu na vyjadrenie žalovanej, za zmenu žaloby.

38. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2022, sp.zn. 2Obdo/4/2021, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2023 (R3/2023), za zmenu žaloby podľa § 140 ods. 2 CSP je potrebné považovať také doplnenia, či upresnenia skutočností tvrdených v žalobe, ktoré majú dopad na iné posúdenie skutkového základu uvedenému v žalobe.

39. Ustanovenie § 357 CSP upravuje taxatívny výpočet uznesení súdu prvej inštancie, proti ktorým Civilný sporový poriadok pripúšťa odvolanie. Možnosť podania odvolania nie je prípustná proti každému rozhodnutiu, len proti tým, ktoré sú uvedené v ustanovení § 357 CSP. Keďže proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o nepripustení zmeny žaloby odvolanie prípustné nie je, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 386 písm. c) CSP odvolanie proti výroku I. odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

40. Správne rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania.

41. Na základe uvedených skutočností považuje odvolací súd odvolanie žalobcu za nedôvodné a vzhľadom na uvádzané dôvody odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1, ods. 2 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s výnimkou výroku, ktorým súd zmenu žaloby v zmysle podania doručeného súdu dňa 30.5.2023 nepripustil, ako vecne správny potvrdil.

42. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a ustanovením § 262 ods. 1 CSP podľa procesného výsledku konania. Žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná, preto má nárok voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

43. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, § 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).